

PÄKAPIKUTAJA

Võru Lasteaia Päkapikk ajaleht

OKTOOBER - SÜGIS, ROBOOTIKA, TARK TARBIMINE, JÄÄTMED JA TAASKASUTUS

Anita Punamäe

Oktoober tõi endaga kaasa kireva lehevaniku, milles sai mõnusasti sahistada. Lehti toodi ka rühmatuppa uurimiseks ja meisterdamiseks. Meie maja perenaine Sirje oli väga õnnelik, et lapsedki hoolega lehekoristuses kaasa aitasid.

Oktoober oli ka robotikakuu, kus iga rühm proovis lõimida robotikat erinevate tegevustega.

Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastusega projekt "Õpime sorteerima ja taaskasutama jäätmeid" algas Nöpsikute rühma õpetliku näidendiga "Metsavana mure". Lapsed said aru, et metsa alla prügi viimine on halb tegu.

Kuidas keskkonnasäästlikult tarbida ja tegutseda, mida jäätmetega peale hakata, seda käisid kõigepealt õppimas lasteaia töötajad Põlvamaa Keskkonnamajas. Nõpsiku, Helliku, Dilidoni ja Unistaja rühma lapsed külastasid kohalikke ettevõtteid ja uurisid, mida toodetakse, missuguseid materjale selleks kasutatakse ja missugused jäätmed tekivad. Lapsed said teada, et ka ettevõtetes püütakse kõik jäägid ära kasutada, et tekiks võimalikult vähe prügi. Lapsed said kaasa erinevaid tootmisjääke, et neist ise midagi meisterdada. Viisime osa kaasa saadud jääkmaterjalist Aila Näpustuudiosse, kus toimusid jääkmaterjalist meisterdamise töötoad. Lapsed valmistasid isadele auto-helkureid ning koos õpetajatega valmivale suurele jõulukalendrile lumememmesid ja päkapikke. Novembri lõpus toimub projekti kokkuvõtte laste konverentsiga "Kuidas tekivad jäätmed ja mis me nendega teeme?", kus iga rühm tutvustab ettekannetega oma tegemisi ja arutletakse selle üle, kuidas me saame oma tegevusega hoida loodust ja ümbritsevat keskkonda.

Unistaja rühm külastas ettevõtet AS Seeder

Dilidoni rühm ettevõttes OÜ ABRIS

LASTEAIAS TEGUTSEB PÄKAPIKUNÕUKOGU

Anita Punamäe

Soovime, et lapsed saaksid rohkem kaasa rääkida lasteaia igapäevaelu korraldamises, ürituste planeerimisel, et saaksime rohkem tagasisidet, mis lastele meeldib, millest nad huvituvad või millised on nende mured. Nii saigi kokku lepitud, et sellel õppeaastal koguneb kord kuus päkapikunõukogu, kuhu kuuluvad 5-6 aastaste laste rühmade lapsed. Rühmade vestlusringides arutletakse lastega eelnevalt kokkulepitud teemasid ja valitakse iga kord kaks last, kes esindavad oma rühma päkapikunõukogus.

Päkapikunõukogu esimene kokkusaamine toimus 2. oktoobril. Kohal olid: Ats Markus Taplas (Hellik), Lisanne Reest (Dilidon), Rudolf Ruthe, Adeele Mäestu (Unistaja), Sebastian Vahemets, Elisabeth Niido (Nöpsik), muusikaõpetaja Kadri Mähar, õppealajuhataja Anita Punamäe, õpetaja Malle Juhkam. Koosolekut juhtis Unistajate rühma õpetaja Kati Umda.

Arutleti: Mida võiks teha koos perelega spordipäeval?

Otsustati: koos perega võiks joosta, ronida, palli mängida, kaugust hüpata, keksu mängida, hüppenööriga hüpata.

Arutleti: milline tore külaline võiks Spordipäevale tulla?

Otsustati: spordipäevale tulevad külla Lotte ja Lotte isa.

Veel laste mõtteid: Lasteaias meeldib joonistamine, mängimine, peitusemäng, arvutamine, õppimine, looduse uurimine, õppekäigud tallu kus on palju loomi. Jäätmetest võiks meisterdada, kasutada piimapakkke ja puslekarpe. Võiks korjata kastanimune ja neid laadal müüa. Võiks teha näituse, stendid püsti panna mänguväljakule või paviljoni alla. Lasteaias võiks olla uusi liivakasti mänguasju ja toa mänguasju.

Järgmine päkapikunõukogu koosolek toimub 6. novembri Nöpsiku rühma eestvedamisel.

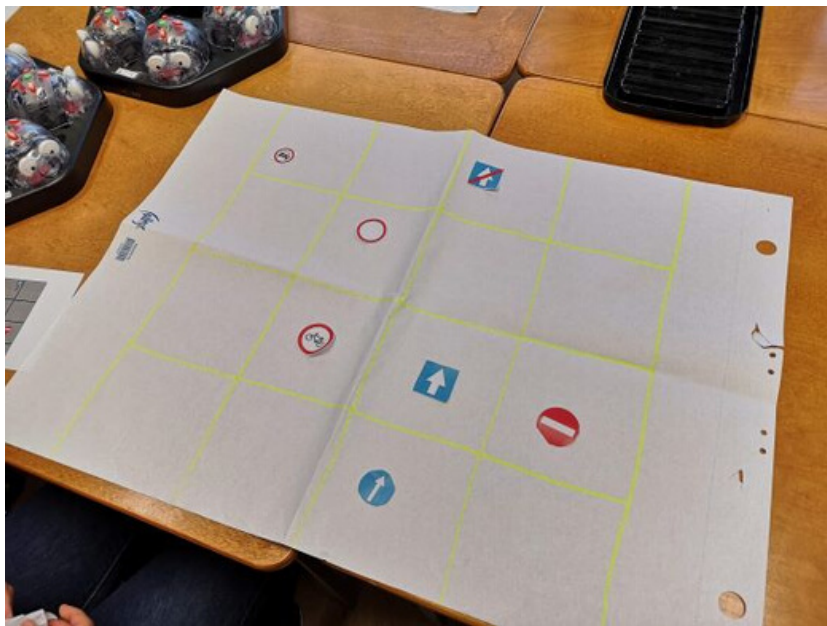
ROBOTID LIIKLUSES

Robootikaringi juhendaja
Silleriin Simm

14. oktoobril toimus lasteaias Code Week töötuba. Code Week on Euroopa Liidu programmeerimisinädal. See on rohujuuretasandi algatus, mille eesmärk on õpetada inimestele lõbusal ja kaasahaaraval viisil programmeerimist ja digitaalset kirjaoskust. Töötuppa tulid lapsed koos ema või isaga.

Lapsed koos vanematega
robotika töötoas

Meisterdatud mängumatt

Poole tunni jooksul tegelesime liiklusteemaliste ülesannetega - koos nuputati, millised liiklusteemalised sõnad on segi aetud. Järgnes käeline tegevus robotile liiklusmati meisterdamise näol. Seejärel panime robotid liikuma ning vastavalt liiklusmärkidele koduteed leidma. Lõpetuseks said lapsed ja vanemad ülesande leida tahvelarvuti abil liiklusmärgile vastav tähendus. Loodetavasti tekkis mõnel osalejal soov ka edaspidi arendada oma digitaalset loomingulisust.

CodeWeek.

Tunnustus Code Weekil
osalemise eest

Vilistlaste kontsert 1. oktoobril-rahvusvahelisel muusikapäeval

Kadri Mähar

Rahvusvaheline muusikapäev on päev kui räägitakse muusikast aga see on ka päev kui tehakse palju muusikat. Muusikat tegime meiegi, sest külas käisid Päkapiku lasteaia vilistlased Võru Muusikakoolist.

Päkapiku lasteaia 42-st praegu muusikakoolis õppivast vilistlasest astus kontserdil üles 11 endist kasvandikku. Nendeks olid: Kaisa Kodas, Karola Rõõm, Robin Truup, Saskia Kund, Lenne Kukk, Lisett Urbanik, Eliise Helstein, Maria Vanatalo, Annegrete Kumm, Laureen Kaver ja Paul Peeter Randvere. Lisaks neile astus kontserdil külalisena üles veel ka Ott Keerutaja. Kontserti juhtis Võru Muusikakooli direktor Piret Rips-Laul.

Klaveril Eliise Helsetein

„Oli tore kontsert,“ arvasid nii suuremad kui väiksemad päkapikud üksmeelselt. Päkapikkude suuremal perel oli tore näha, kuidas endistest väikestest päkapikulastest on sirgunud juba tõsiseltvõetavad muusikud. Väiksemad päkapikud tundisid rõõmu aga eriilmelistest pillilugudest, sest kuulda sai nii klaveri-, viiuli-, kitarri, trompeti-, saksofoni-, flöödi- kui kitarrilugusid.

UNISTAJATE UUDISED

Kati Umda

Oktoobrikuus oleme palju käinud ja näinud: Pokumaa, AS Seeder, Aila Näpustuudio, raamatukogu. Saime Pokudega sõbraks, tutvusime Edgar Valteri näitusega ja tema looga "Kass ja Kakuke", uurisime erinevaid materjale ja tootmisjääke, õmblesime, rebisime ja toppisime, maalisime ja mängisime.

Oleme väga õnnelikud, et meil on super ägedad ja lähedad lapsevanemad, kes on valmis igal hetkel meiega koostööd tegema. Me võtame kõik nende ideed suure rõõmuga vastu! Robotikakuul tuli meie rühma Keitlini ema, kes oli lastele ette valmistanud robotikahommiku. Valminud olid Blue-Boti robotikamatid, kus lastel tuli lahendada erinevaid ülesandeid. Lõpus panid tüdrukud lepatriinud tantsima ja poisid hakkasid ise välja mõtlema ja korraldama võistlusi. Kaks tundi möödus kui lennates!

Tüdrukud panid Blue-Botid tantsima

Erinevad ülesanded: leia numbrid, otsi sõnu

JÄÄTMETE MITU ELU

Elle Kallas, Heli Kirch

Jäätmed on osa meie igapäevaelust. On vähe tegevusi, mille käigu ei teki midagi üleliigset, mis prügikasti pannakse. Prügi ja selle sorteerimine on oluline teema, mis annab hea võimaluse juhtida laste ja vanemate tähelepanu säästmisele. Säästlikult saab kasutada riideid, mänguasju, toitu, pakendeid jne. Õppides oma igapäevaseid toimetusi tähelepanelikult jälgima, leiame rohkesti võimalusi, kuidas vähem jäätmeid tekitada.

Projekti alguses küsisime lastelt: „Mis on prügi? Kuidas tekib prügi? Miks tuleb prügi sorteerida? Kuidas saab pakendeid korduv- ja taaskasutada? Saime palju erinevaid vastuseid: prügi on praht, mis visatakse prügikasti; prügi on see, mis on toidu ümber ja pärast viskavad selle prügimäele; inimesed ostavad nii palju poest ja siis tekibki palju prügi; prügi on must ja pisikuid täis.

Pakendeid sai uurida, võrrelda ja sorteerida. Sorteerisime kõik jäätmed õigetes prügikastidesse. Tutvusime taaraautomaadiga. Iga laps sai panna kodust toodud pudeli taaraautomaati. Saadud rahaga läksime poodi ja lapsed said arutleda ja otsustada, mida selle rahaga võiks rühma osta. Ostsime rühma numbrimati.

Käisime taaskasutuskeskuses Saagu Parem, kuhu iga laps sai kodust tuua mõne mängu, riideseme, jalanõusid. Keskuses näidati ruume, kus sorteeritakse kaupa ja valmistatakse ette müügistanged. Laoruum oli maast laeni kaste täis. Üllatus oli, et seal on olemas lastenurk, kuhu emad saavad oma lapsi jätta, kui neil on linnas toimetusi. Meie saime lastenurgas kehastuda piraatideks, printsessideks, muusikuteks. Ehitasime suurtest kastidest onni ja õppisime, kuidas voltida kokku korduvkasutatavat kilekotti.

Jääkmaterjalidest meisterdused: pudelikorkidest naerukratt, männikäbidest heade soovide käbipuu, munarestidest paadid, maskid, pliiatsihoidjad jne.

DILIDONID ÜTLEVAD: JÄTKU LEIBA !

Kädi Heila Vels, Ene Meriloo

Ühel päeval söögilauas ütles Mia kaaslastele: „Leiba peab sööma, see on tervisele kasulik!” Sellest mõtteterast kasvust välja väike leivaprojekt, et saada teada, millest ja kuidas leiba saadakse. Õpetajad leidsid sobiliku programmi ka muuseumitunni näol. Rühma seadsime üles näituse Eestis kasvatatavatest teraviljadest. Uurisime ja maitsesime erinevaid teri, neist jahvatatud jahu ning jahudest küpsetatud saia, sepikut, leiba ja karaskit. M Kesamaa raamatu „Keda kiita leiva eest” põhjal tutvusime leiva teekonnaga põllult meie toidulauale. Lapsed said teada, kui palju tööd on tarvis erinevatel ametimeestel selleks teha. Muuseumis said lapsed teada, kuidas leib valmis väga vanal ajal. Nägime vanu tööriistu, mängisime ühiselt laulumängu „Me lähme rukist lõikama”. Lastele oli teema huvipakkuv ja kokkuvõtteks arvati, et tänu saadud teadmistele peame leivast rohkem lugu.

HAMPELID HÕIKAVAD: OO, OKTOOBER OTSAS?!

Kadi Kronberg

Hampelid andsid välja oma esimese albumi. Joosep on nüüd meie esimene 5-aastane ja lapsed joonistasid talle toredad pildid, mis õpetaja abiga köideti toredaks albumiks.

Kui väikestel Hampelitel on kassi-või koeraallergia, siis võiks ju võtta koju toreda mardika nimega Blue-Bot! Aitäh Silleriinile, kes neid toredaid olevusi meile tutvustas.

Meie kodulinna on Papa park ja lõbus park! Hampelite Papa park on tegelikult Kreutzwaldi park, kust väikesed Hampelid leidsid nii palju sügist, et seda jagus jopele kui ka näkku. Lõbus park on aga Võru linna uus keskväljak, kus on palju ringe ja suitsuliha lõhn.

Väikeste Hampelite poolt olid maailmas esiettekandel lavastused "Rebasepöög", "Seene varjus" ja "Mütsikaupmees".

HIMPELID AVASTASID SÜGIST

Maie Allas, Helen Saarnits

Lasteaia õuest korjasid lapsed erinevaid tammetõrusid (värvus, poolikud-terved, katkised, ussitanud, lindude- loomade poolt söödud jne), kastaneid ja puulehti. Rühmas seadsime sisse avastusõppe keskuse, kus lapsed said enda korjatud looduslike vahenditega mängida. Harjutasime lastega puulehtede kuivatamist, uurisime, milliseks muutuvad puulehed kuivades (krussis, sile, krabisev, sahisev, pruun, õrn).

KATSE: plastpudelis puulehed, vesi, toiduõli, glitterid.

PEENMOTOORIKA ARENDAMINE: kastanimunade sorteerimine lusika abil, kääridega puulehtede lõikamine, porgandi koorimine, meloni puhastamine ja noaga lõikamine.

KUNST: sügislehtede võlupilt (joonistuspaber, rasvakriidid, puulehed); kleepetöö: lehepärg minu peas (kuivatatud puulehed, liim); ühistöö: vahtrapuu maalimine (guašš), plastiliin, lehetrükk, vahtraninad.

ÕPPEKÄIK papa Kreutzwaldi parki. Õppekäigu kokkuvõte: Mida uut nägime? Varesed pesid end veelombis. Mida tundsim? Tugev ja nõrk tuul, nõrk vihasadu, pilvine. Mida saime teada? Saime teada, et vees käivad peale veelindude ka teised linnud.

KEELEPESA: Teisipäeviti mängisime võrukeelseid mängu, tantsisime võrukeelsete laulude saatel ja kuulasime laule. Tutvusime sõnadega: kõllanõ, rohilinõ, verrev. Liikumismänge käis meiega mängimas Evely Võru Instituudist.

ROBOOTIKA: Ozoboti jalutuskäik sügisiseses pargis. Mida pargis leida võib? Lapsed tundsid ära ja oskasid nimetada tammetõru, tammelehte, vahtralehte, vahtranina, kastanimuna. Ozobot otsis värvilisi puulehti (mis värvi on? mitu lehte on?).

LAPSESUU: tõruleht (tammeleht)

LASTE HEAD TEOD: Maja perenaise aitamine -sügislehtede koristamine, kaaslase sõidutamine käruga, oma järje ootamine.

Ozoboti jalutuskäik metsas

NÖPSIKUTE KESKKONNATEADLIKUD ÕPPEKÄIGUD

Liina Vaglates, Marika Schmidt

Oli imeilus sügisilm kui läksime oma rühmaga ettevõttesse Võru Vesi. Meie rühmas valitseb demokraatia - hääletuse tulemusena otsustasime sinna sõita bussiga ja tagasi matkata. Saime teada, kuidas meie kätepesu veest saab uuesti puhas vesi, selle eest hoolitsevad pisikesed bakterid. Meile näidati ka põnevat filmi Võru Vee töömeeste tegemistest.

Kes poleks mööda sõitnud REHPOLI majast? Aga kes on seal sees käinud? Meie, Nöpsikud! Kui suured ruumid, palju erinevaid masinaid! Müra oli kõvasti, aga selle vastu aitasid kõrvatropid. Nägime, kuidas valmivad aknad ja ukSED, nii plastikust kui puidust. Uurisime, mida tehakse jäätmetega. Nägime suurt katelt, kuhu kallati puidujäägid ja millega köeti ettevõtte ruume. Kaasa saime jääke -puidust "küpsiseid".

Nobedad Nöpsikud tegid jääkmaterjalidest näputööd Aila Näpustuudios. Esimesel korral valmisid vahvad helkurid, et muuta meid pimedatel talveöödel nähtavamaks ja teisel korral armsad päkapikud Päkapikkude jõulukalendriks. Lapsed said harjutada kannatlikkust, vatiini rebimist ja toppimist, suurem õmblustöö tuli teha suurtel päkapikkudel ja näpustuudio abilistel.

NINATARGA RÜHMA

toitev ja tervislik banaani-mustikasmuuti:

1 keskmine banaan, 3 spl mustikaid (värsked või külmutatud)
3 kuhjaga spl kreeka jogurtit , 1 dl vett

Hõrk õunaplaadikook:

200 g võid, 2 dl suhkur, 4 toasooja muna, 2,5 dl kartulitärklist,
1 dl nisujahu, 2 tl küpsetuspulbrit, 1 tl vaniljesuhkur

Kate: 1 kg õunu, 2 sl suhkrut, 2 tl kaneeli

Vahusta pehme või suhkruga heledaks vahuks, lisa vahustamist jätkates ükshaaval munad. Sega kuivained omavahel ja sõelu munavahu hulka. Sega segamini ja vala tainas küpsetuspaberiga kaetud ahjuplaadile. Laota peale õunaviilud. Puista kook üle suhkru-kaneeli seguga. Küpseta kooki 200-kraadises ahjus umbes 25 minutit.

Täname Tesani ema, kes meile oma aia õunu toob!!

KESKKOND KUI KOLMAS ÕPETAJA

Monika Märtn

Juba teist aastat on lasteaias õpetajate õpiring, kus õpitakse üksteise kogemustest. Sellel õppeaastal on fookuses keskkond, kui kolmas õpetaja. Iga kuu kogunetakse ühes rühmas, uuritakse ja arutletakse, kuidas keskkond toetab õppimist, missuguseid üllatusi, väljakutseid, valikuid, harjutamis- ja mänguvõimalusi see lastele annab jne. Esimene õpiring sellel õppeaastal toimus Ninatarga rühmas.

Grafoprojektor muudab põnevaks mängu valguse, erinevate kujundite ja värvidega.

Loodust saab tuppa tuua, et tunnetada, katsuda, nuusutada, mängida, uurida, mõistatada, üllatuda.

Lisanna (3a.) Lisanna vaatab Maiet tõsiselt enne võimlemist ja küsib : "Maie, miks sul nii palju hambaid on?"

Lenna (4a) (Lindude teema) Õpetaja: "Kellest me oleme sellel nädalal palju rääkinud? Kes käivad akna taga söömas?" Lenna uhkelt: "Päkapikk!"

Eston (3a) Õpetaja: "Kuule sõber, anna oma jalg" Eston: "Ma ei ole põder, Eston olen."

Õpetaja laseb lastel kuulata erinevaid sügishääli - tuul, torm, vihm, linnud - ja küsib, mida nad kuulsid. Sandra tõstab käe ja vastab veendunult: "Lamp". Õpetaja on segaduses ja küsib, et mis häält lamp teeb. Sandra mõtleb veidi ja siis vastab:" Põ-len-põ-len-põ-len."

Õpetaja proovib muusikatunnis lapsi innustada ja laulab kaasa. Sandra, kes on õpetaja kõrval: " Laula vaiksemalt! Ma ei kuule, kuidas mina laulan! "

Muusikatunnis proovivad lapsed ära arvata erinevate pillide hääli. Õpetaja Kadri mängib kardina varjus kastanjette. "Mis pill see on?" Vaikus. Õpetaja proovib aidata:" Kas-ta...". Egert rõõmsalt: "Kastanimunad! "

Andre (3a) ja Hans-Mattias (3a) lõikavad laua taga kääridega. Andre märkab, et nende käärid on sama värvi ja hõikab: "Vaata, kahesugused!"

Hommikul enne muusikatundi istume laua taga ja õpetaja küsib lastelt: "Lapsed, mis te ütlete Kadrile, kui uksest sisse astute?". Lapsed: "Tere!" Õpetaja: "Aga mida äraminnes ütlete?" Kaisa (3a) "Varsti tuleme tagasi!"

Olime parasjagu lõpetanud projekti, kus õppisime kehaosasid tundma. Oli juba uus projekt ja mängisime mängu, kus peab eseme asetama ette, taha, üles, alla või kõrvale. Õpetaja: "Pange nüüd see enda kõrvale!". Kõik lapsed panevad eseme enda kõrva peale.

LUULE LUULENURK

Luule Metsla

Tuul tuhiseb ja tahab saada räästast võitu
ning vastu aidaukse linki taob.

Laps läheb kiviaia taha peitu,
kaseokstest mängukardin näol.

Külmaseened tunnevad rõõmu,
et saavad puudest kõhud täis.
Seisan tormise mere rannal
- olen meretagust sügist näind.

Mandril möllab maru,
lehed ja katused lendavad.
Elekter on läinud puhkusele
ja küünlad akendel põlevad.

Tulevad meelde ammused ajad-
kodus olema peavad tikud ja sool.
Kaminat kortermajja ei saa
aga vett peab varuma igal pool.

Peale tormi tulevad taas head ajad.
Saime õppust heaolu vigadest.
Saad aru kui vähe on õnneks vaja,
tunned rõõmu lihtsatest asjadest.

PALJU ÕNNE!

SÜNNIPÄEVALAPSED

Merili Tiigi 14. november

Liivi Savi 30. november

KOLMEKORDNE VANAEMA

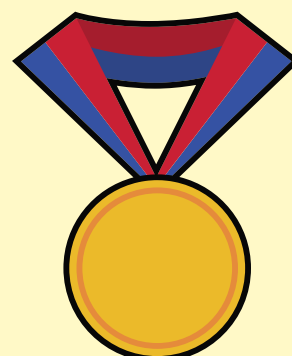
Luule Metsla

PÕLVAMAA RÄNDKARIKAS TENNISES:

naispaar I koht
segapaar II koht
üksikpaar II koht

MERIKE URM

04.11 kell 9.00 Pesamuna rühma võrukeelne tegevus keelepasa rühmas

04.11 kell 10.00 Nöpsiku ja Dilidoni rühma koolieelikutele helkurikoolitus,
kell 10.30 HELKURIPUU VAVAMINE

04.11 kell 15.15 Teater Miku-Manni etendus "PÄTUKE"

05.11 võrukeelsed tegevused keelepasa rühmas: Himpel 8.50, Hampel 9.20, Ninatark 9.50

05.11 kell 11.00 Dilidoni ja Nöpsiku rühm Kultuurimajas Kannel, etendus "Jussikese seitse sõpra"

06.11 võrukeelsed tegevused keelepasa rühmas: Õnneseen 9.30, Päka 10.00, Hellik 10.30

07.11 võrukeelsed tegevused keelepasa rühmas: Nöpsik 9.00, Dilidon 9.30, Unistaja 10.00

08.11 kell 16.00-18.00 SPORTLIK PEREPÄEV Võru Spordikeskuses

13.11 kell 10.00 õpetajate töötuba Aila Näpustuudios: jääkmaterjalide kasutamine

20.11 kell 16.30 Päka rühma lastevanemate koosolek huvitoas

25.11 kadripäev: Hakkame santimal!

28.11 LASTE KONVERENTS "Kuidas tekivad jäätmed ja mis me nendega teeme?"

Koostajad: Anita Punamäe, Silleriin Simm
Täname kaasautoreid!

